

Salvar Cabrera, a tot preu

El Grup Ornitològic Balear ha organitzat una exposició, «Cabrera, el parc nacional de les Balears», per tal de prevenir contra l'explotació militar de l'arxipèlag i contra una possible colonització turística.

Francesca Sastre

El Grup Ornitològic Balear, GOB, ha organitzat una exposició entorn de Cabrera, un arxipèlag que fins ara s'ha escapolit de la colonització turística. L'objectiu d'aquesta campanya és la declaració de Parc Nacional de tot l'arxipèlag i d'una franja marina que l'envolta. Només així s'aconseguiria aturar les maniobres militars que anualment posen en perill l'equilibri ecològic d'aquest indret.

Per al muntatge de l'exposició, el GOB ha comptat amb l'ajut desinteressat d'empreses privades, cases de foto-

grafia, llibreries, museus i prop de vuitanta persones que han treballat l'elaboració de plafons, peixeres i fotografies, que reproduïxen la història de Cabrera i els seus recursos naturals.

Des dels jaciments arqueològics, tan saquejats aquests darrers anys per particulars fins a la història més recent dels contenciosos sobre la propietat de l'illa. D'altres aspectes com la geologia, els biotops marins, les aus de presa i les marines formen un bloc ampli de l'exposició. Les fotografies mostren les espècies actualment en perill, com l'àguila peixatera, el vell marí desapa-

La colonització turística no ha arribat encara a l'arxipèlag de Cabrera.

regut de les costes de Cabrera o la varietat de sargantanes que poblen els illots.

A Cabrera hi ha, segons els experts, la mateixa fauna que habità la costa de les Balears abans de l'ocupació massiva de la costa per l'explotació turística. I només sis milles marines separen l'extrem Sud de Mallorca de l'arxipèlag de Cabrera.

Per al finançament de l'exposició, el GOB no ha acudit a les institucions públiques, «perquè són les que han de donar viabilitat a aquest futur Parc Nacional», segons Xavier Pastor, del Green Peace, que ha arribat a Mallorca amb motiu d'aquesta campanya.

També s'ha evitat de cara a la cursa electoral qualsevol intent d'instrumentalització política de l'exposició. No obstant això, el dia de la inauguració, el Pati de Sant Antoniet apareixia ple de les promeses electorals dels diferents partits.

Jeroni Saiz fou un dels primers a marxar. L'any 1984, el GOB li atorgà el premi Ciment, a la pitjor tasca a favor de l'ecologisme. I la revista que edita el GOB, *L'Ecologista*, dedicà un extens reportatge als atemptats contra el paisatge auspiciats, segons la revista, des d'aquesta Conselleria.

Entre els defensors del medi premiats pel GOB, per la seva tasca parlamentària a favor de la conservació dels espais naturals, hi ha Francesc Triay i Sebastià Serra, tots dos candidats a les autonòmiques pel PSOE i el PSM, respectivament.

Entre el públic nombrós es veia Anthony Bonner, naturalista, conversant amb Francesca Sunyer, una de les poques dones que habitaren amb la seva família Cabrera i que millor recorda els darrers anys de la història d'aquest arxipèlag.

Els contenciosos

Sobre aquesta illa més extensa, Cabrera, ha sorgit diverses vegades la polèmica. L'any 1916 va ser expropiada als seus propietaris, els Feliu. L'estat en pagà la quantitat de 362.148 pessetes, i destinà Cabrera a usos militars.

L'any 1963, el Ministeri de l'Exèrcit anuncia la seva intenció de transferir l'illa al Ministeri de Turisme, per posar-la a subhasta, amb la possibilitat que aquesta sigui urbanitzada. Mentrestant, un dels descendents dels antics propietaris legals de l'illa, Feliu de Cabrera, interessat per l'oferta tu-

rística sobre l'illa, fa valer els seus drets al ministre d'Informació i Turisme, en aquell temps Fraga Iribarne.

El ministre de l'Exèrcit es torna enrere i decideix no desfer-se de l'illa. L'any 1972, però, s'inicien els tràmits per a la transferència de Cabrera a Icona. Però la clàusula del decret d'expropiació, tan bandejada per l'hereu, atorga el dret de revisió a Feliu de Cabrera, si l'illa deixa de ser utilitzada per a fins militars. Finalment, l'exèrcit decideix continuar a l'illa i comencen les maniobres militars, una vegada, de vegades dues, a l'any.

Al marge dels contenciosos que s'han prolongat fins l'any passat als Tribunals i que s'han resolt sempre a favor de l'administració, el GOB i bona part de l'opinió pública segueixen reivindicant Cabrera com a Parc Nacional.

¿Parc Nacional o escenari militar?

La consigna del GOB no és nova. Ha passat un any d'ençà que Green Peace aconseguí, mitjançant una treva del Ministeri de Defensa i una acció prèvia del vaixell Sirius, suspendre el teatre militar de Cabrera. Era la primera vegada en tretze anys ininterromputs de fer dianes sobre l'illa. La versió militar sempre ha reduït l'impacte dels

L'exposició «Cabrera, el parc nacional de les Balears» organitzada pel GOB.

exercicis de foc real o simulat sobre els illots. També ha destacat la manca d'illes disponibles i el valor estratègic de Cabrera com a talaia i per la seva posició respecte a la Badia de Palma.

Enguany, les eleccions del 10 de juny han retardat la decisió de Defensa de repetir les maniobres de trasllat de tropes. Mentrestant, l'estudi del CSIC, encarregat pel govern central i Defensa, per tal d'estudiar els impactes, no s'ha fet públic. Els resultats ja se sabien abans.

Les maniobres es realitzen cada any de maig a juny. Hi desembarquen prop de 1.500 soldats procedents de guarni-

cions dels tres exèrcits de les Balears. Durant el març de 1985 s'hi realitzaren accions conjuntes amb tropes de països de l'OTAN i França. D'altres anys hi han arribat tropes procedents de la península, des de la base aèria de Manises.

L'ús del foc real o simulat d'artilleria, com també el renou de les bombes i dels projectils, les explosions de mines i càrregues subaquàtiques, coincideixen amb el període de nidificació i cria d'una sèrie d'ocells protegits, com la noneta, la baldritja, els virots i la gavina d'Adouin, que té les seves cries a punt de volar en aquest període de l'any.

Segons els membres del GOB, aquests darrers anys s'han realitzat bombardejos a diversos illots com l'illa del Fonoll, l'illa dels Conills, els Estells, Na Redona... De moment, l'organització ecologista està pendent de la decisió de l'administració central, que és la que ha de decidir finalment el futur d'aquest indret.

Pel seu compte, el GOB ha estudiat un model de Parc nacional aplicable a l'arxipèlag. El projecte abastaria tot el conjunt d'illes de Cabrera i una franja marina. En total, serien unes 25.000 hectàrees, per salvar tot l'ecosistema marí, que també inclou les aus del litoral.

Els visitants haurien de respectar una estricta reglamentació. I s'haurien de fer campanyes de conscienciació per tal de frenar el turisme nàutic que a l'estiu acudeix massivament a fondejar prop del port. □

